समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

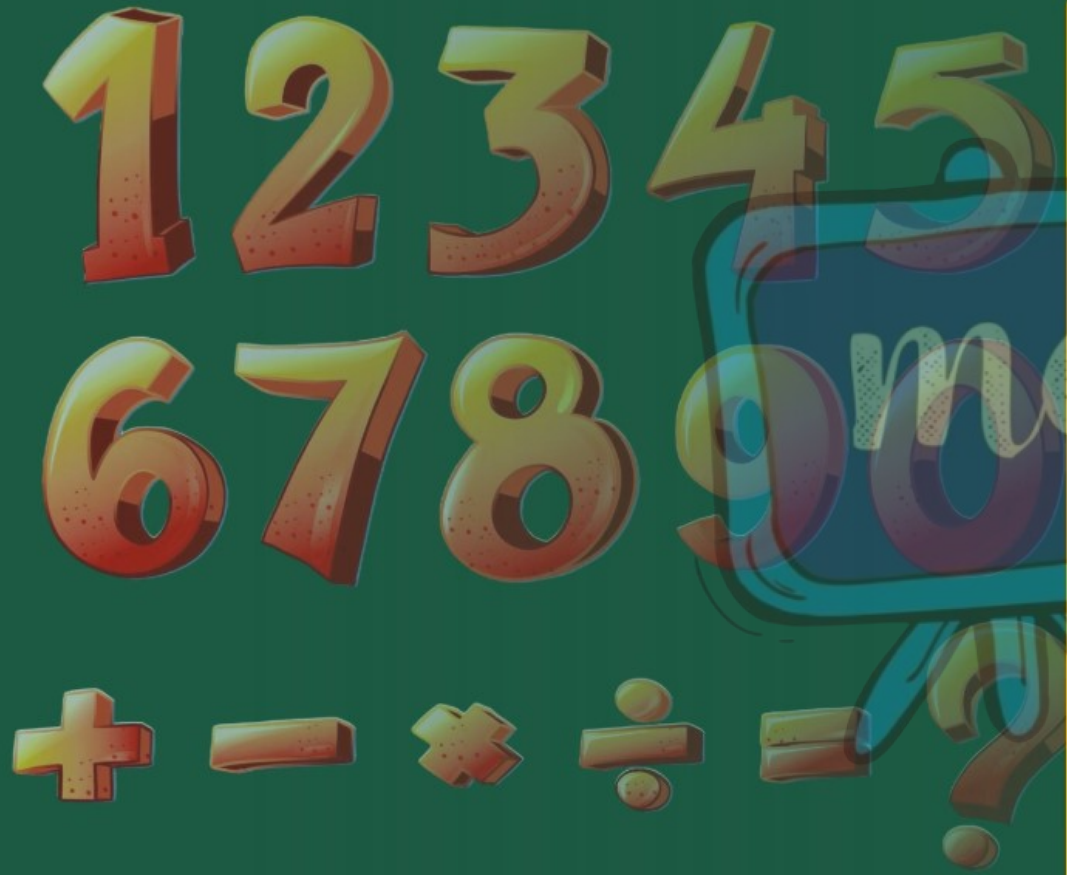

সপ্তম শ্ৰেণীৰ বাবে

গণিত

অধ্যায় - ১

অখণ্ড সংখ্যা

অংশ – ১

পৰিচয়

ওজশ্ৰী শইকীয়া

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

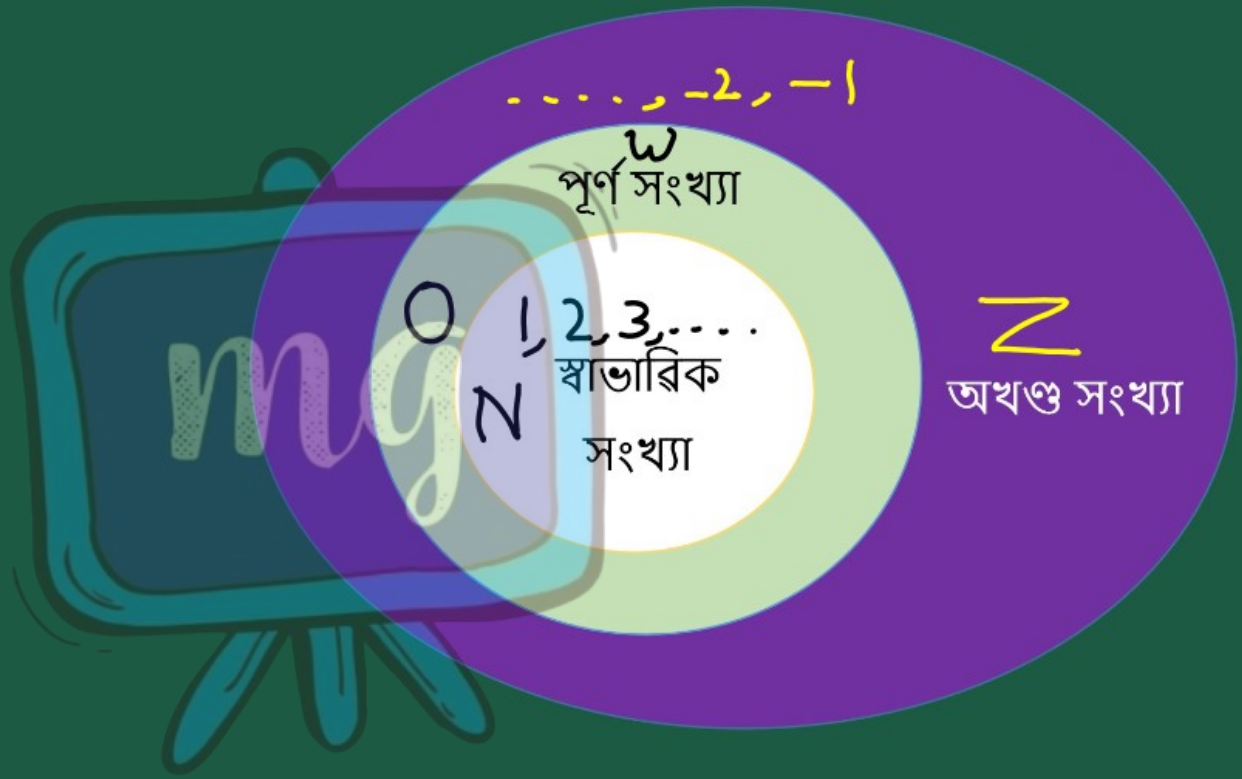

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

$-4 < 3$

$-5 < -2$

অখণ্ড সংখ্যা

$Z = \{0, \pm 1, \pm 2, \pm 3, \pm 4, ...\}$

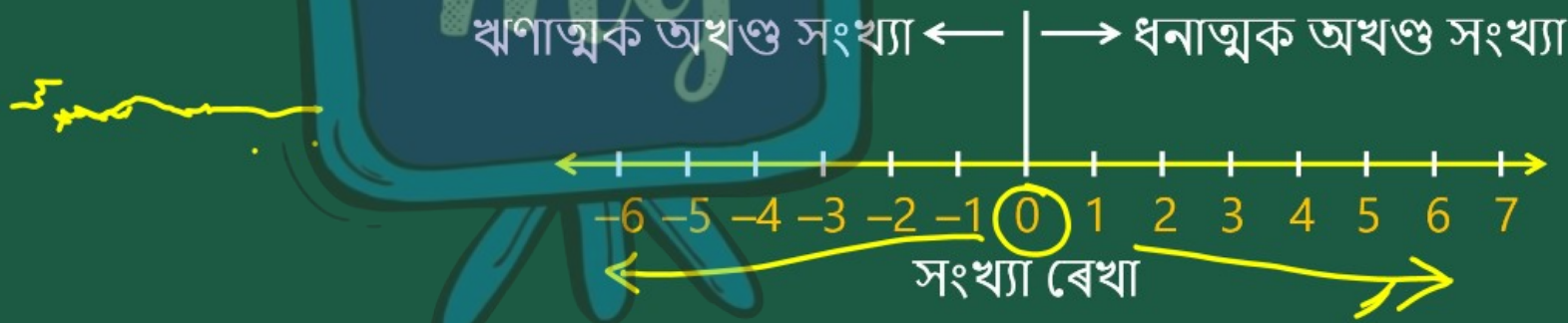

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

a > b

5 > 3

-5 < -3

-a < -b

টোকা

(i) '0' (শূন্য) টো ধনাত্মকো নহয় ঋণাত্মকো নহয়।

(ii) '0' (শূন্য) ৰ সোঁফালে ধনাত্মক সংখ্যা আৰু বাওঁফালে ঋণাত্মক সংখ্যাবোৰ থাকে।

(iii) স্বাভাৱিক সংখ্যাবোৰ পূৰ্ণসংখ্যাৰ অন্তৰ্গত আৰু পূৰ্ণসংখ্যাবোৰ অখণ্ড সংখ্যাৰ অন্তৰ্গত।

(iv) সংখ্যাৰেখাৰ বাওঁফালৰ সংখ্যাতকৈ সোঁফালৰ সংখ্যাবোৰ ডাঙৰ।

(v) যদি a, b দুটা অখণ্ড সংখ্যা আৰু a > b, তেন্তে - a < -b হয়।

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

সংখ্যাৰেখাত অখণ্ড সংখ্যাৰ যোগ আৰু বিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত আমি তলত দিয়া ধৰণেৰে আগবাঢ়োঁ —

	প্রথম সংখ্যা	দ্বিতীয় সংখ্যা	প্রক্রিয়া	
(i)	ধনাত্মক	ধনাত্মক	+	প্রথম ৰাশিৰ পৰা 0 ৰ সোঁফালৰ দিশত যাওঁ
(ii)	ধনাত্মক	ধনাত্মক	−	প্রথম ৰাশিৰ পৰা 0ৰ বাওঁফালৰ দিশত যাওঁ
(iii)	ধনাত্মক	ঋণাত্মক	+	প্রথম ৰাশিৰ পৰা 0 ৰ বাওঁফালৰ দিশত যাওঁ
(iv)	ঋণাত্মক	ঋণাত্মক	−	প্রথম ৰাশিৰ পৰা 0ৰ সোঁফালৰ দিশত যাওঁ

টোকা : (– 5) মানে 0 – (– 5) বুজিম, তেতিয়া (iv) ৰ মতে – (–5) = 5 হ'ব।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

iv) $(-5) - (-2)$

$= -5 + 2$

$= -3$

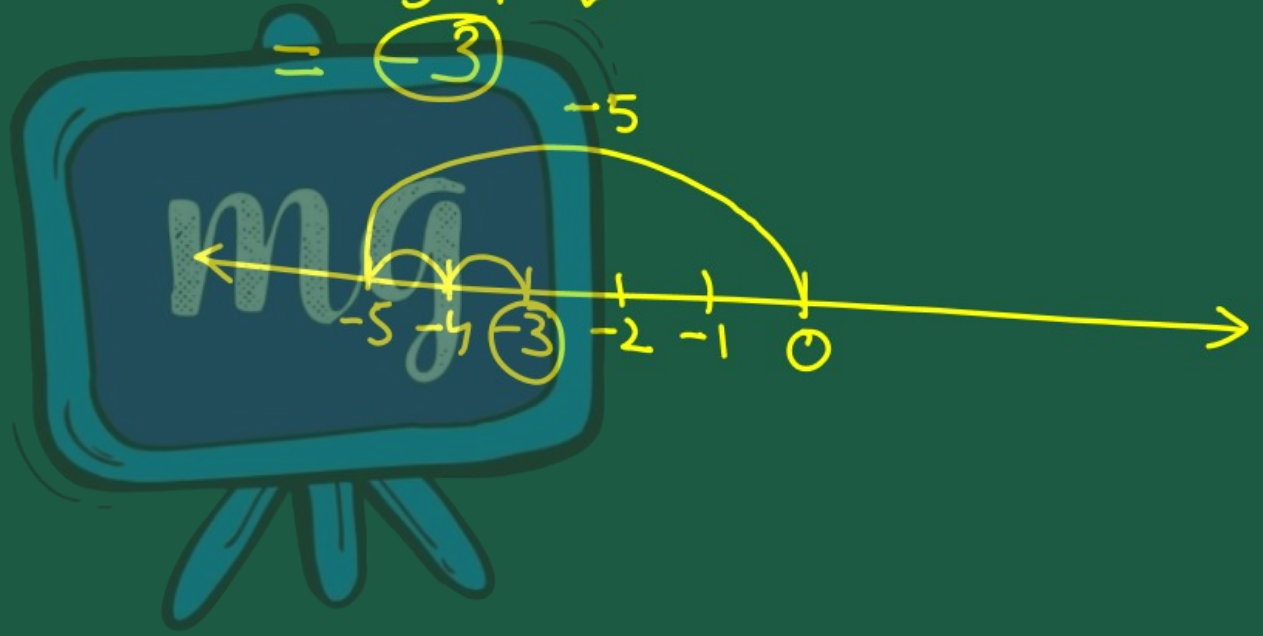

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

iii) $5 + (-2)$

$= 5 - 2$

$= 3$

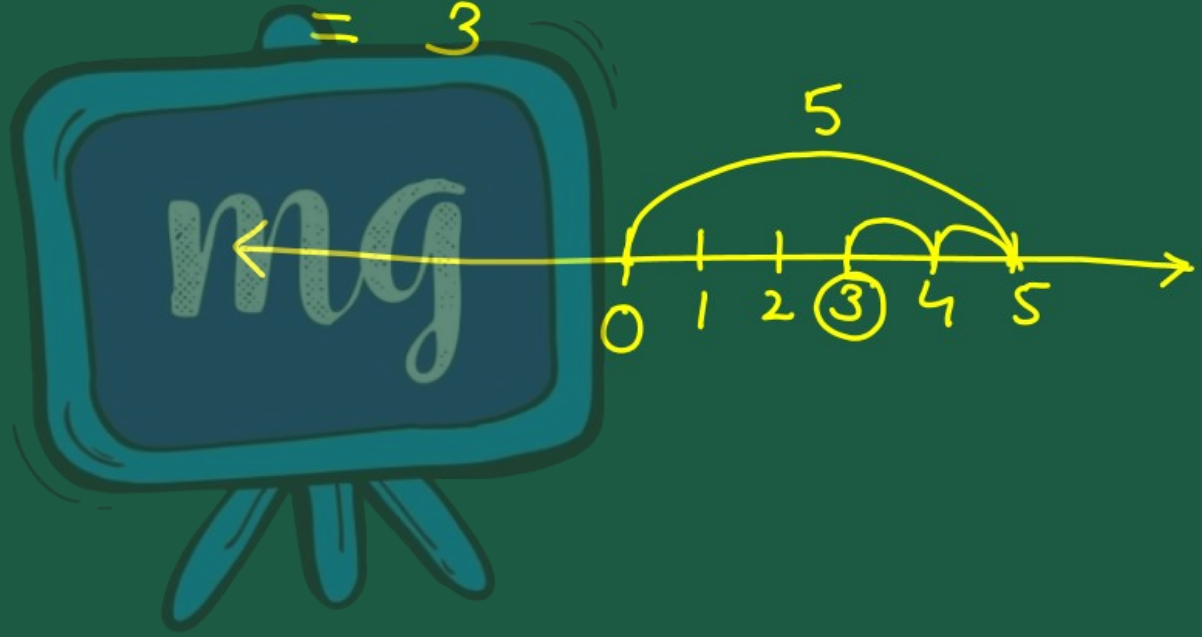

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

ii) $5 - 2 = 3$

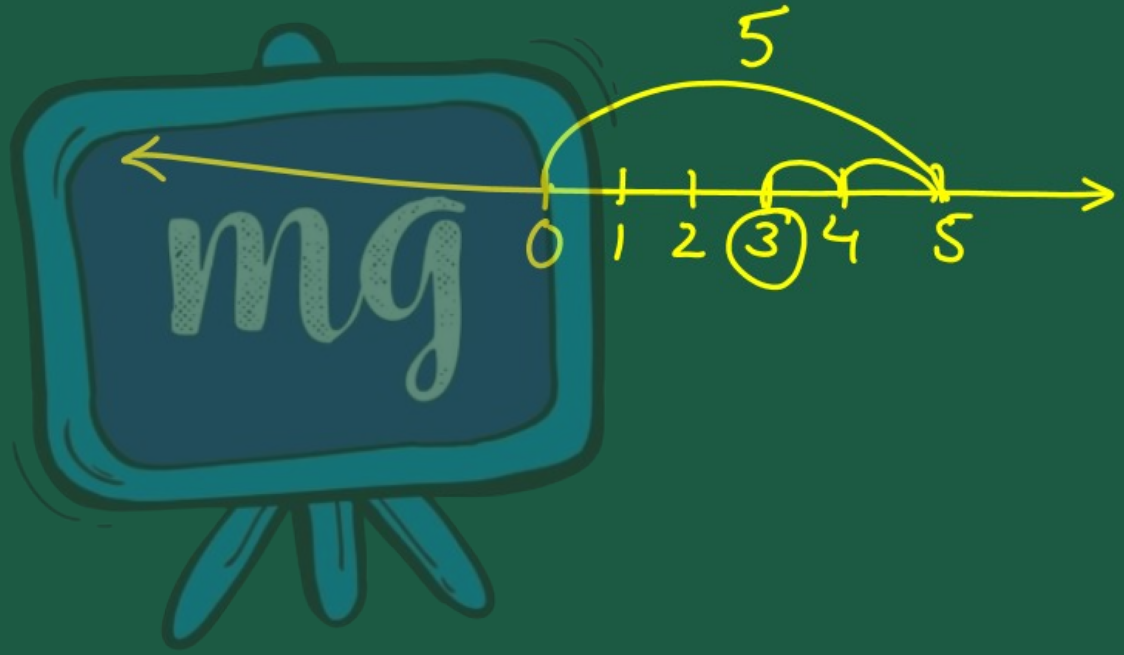

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

i) $5+2=7$

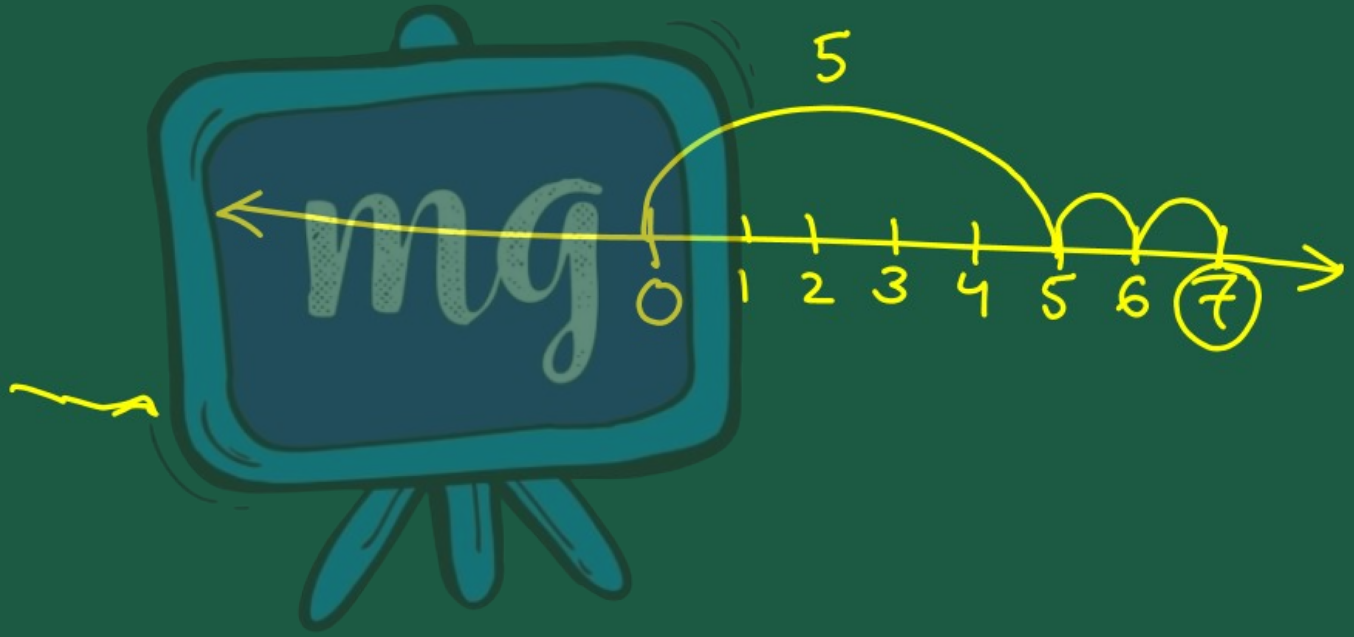

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

বাকচত >, =, < চিন ব্যৱহাৰ কৰি পূৰ কৰা —

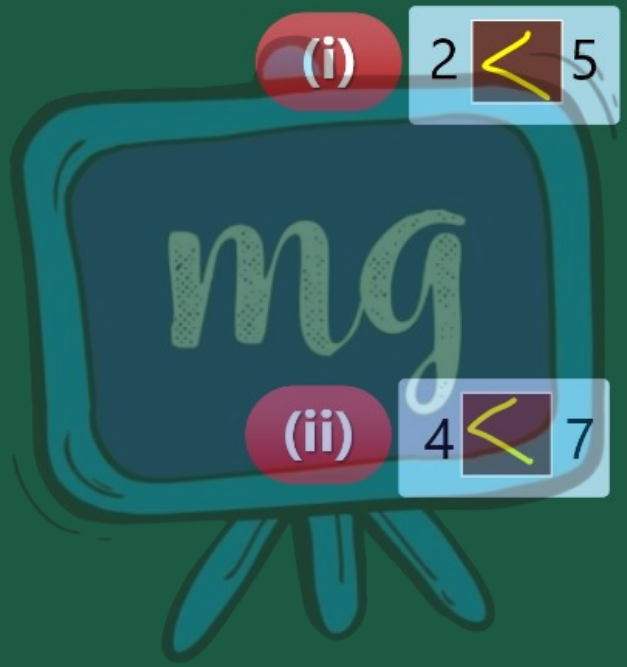

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

বাকচত >, =, < চিন ব্যৱহাৰ কৰি পূৰ কৰা —

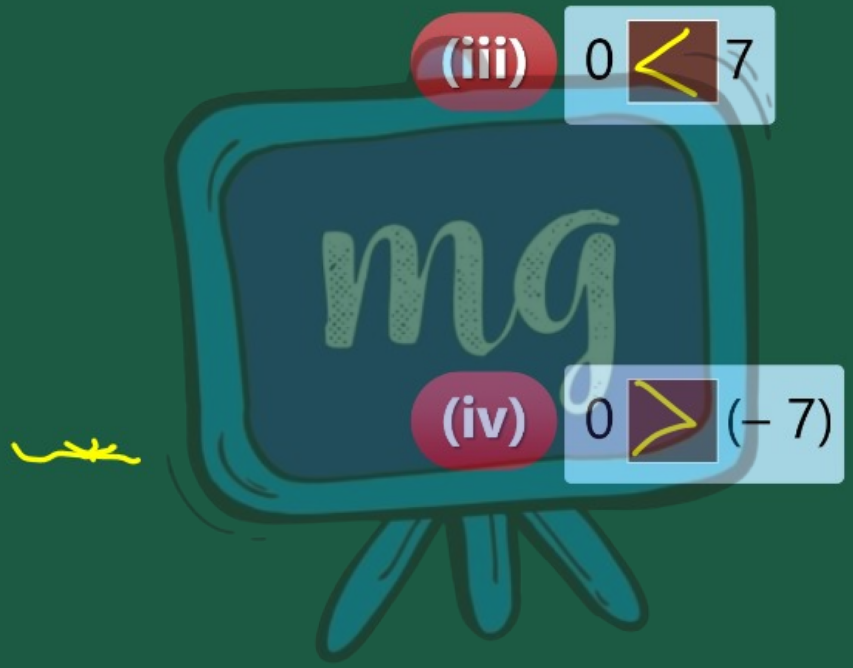

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

বাকচত >, =, < চিন ব্যৱহাৰ কৰি পূৰ কৰা —

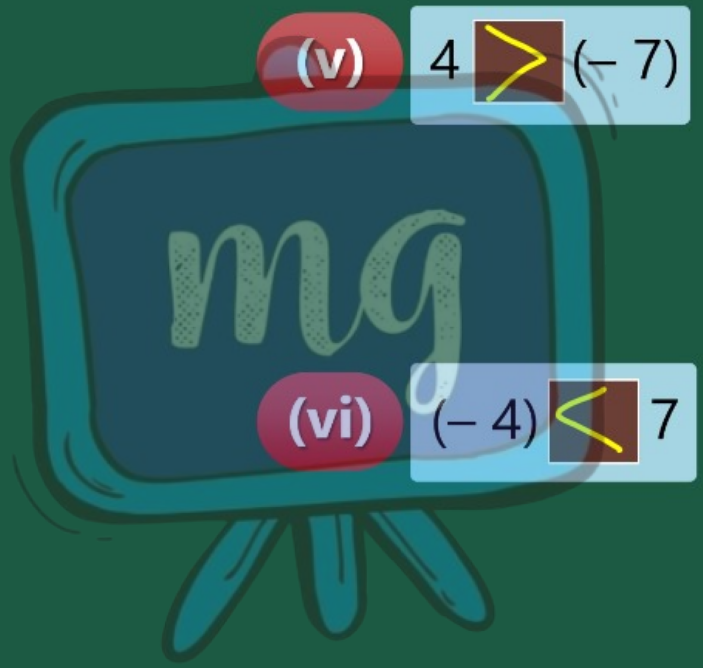

(v) $4 \square (-7)$

(vi) $(-4) \square 7$

বাকচত >, =, < চিন ব্যৱহাৰ কৰি পূৰ কৰা —

(vii) $(-4) > (-7)$

(viii) $(-5) > (-13)$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

বাকচত >, =, < চিন ব্যৱহাৰ কৰি পূৰ কৰা —

(ix) $(-5) \square (-2-3)$

-5

(x) $(0-5) \square (5-0)$

-5 5

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

বাকচত >, =, < চিন ব্যৱহাৰ কৰি পূৰ কৰা —

(xi) $(-7) + (-5) \square (-12)$

$-7-5$

$= -12$

(xii) $(-6) + 5 \square 11$

-1

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

বাকচত >, =, < চিন ব্যৱহাৰ কৰি পূৰ কৰা —

(xiii) $21 + 3 \square (-25) + 27$

24 2

(xiv) $(-3 - 18) \square (-25 + 7)$

−21 −18

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

বাকচত >, =, < চিন ব্যৱহাৰ কৰি পূৰ কৰা —

(xv) $(-1 + 4) + (-17 + 25) \square (-20)$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

টোকা

(i) দুটা ধনাত্মক অখণ্ড সংখ্যা যোগ কৰিলে আমি এটা ধনাত্মক অখণ্ড সংখ্যা পাওঁ।

(ii) দুটা ঋণাত্মক অখণ্ড সংখ্যা যোগ কৰিলে আমি এটা ঋণাত্মক অখণ্ড সংখ্যা পাওঁ।

(iii) এটা ধনাত্মক অখণ্ড সংখ্যা এটা ঋণাত্মক অখণ্ড সংখ্যা যোগ কৰিলে যোগফল কেতিয়াবা ধনাত্মক আৰু কেতিয়াবা ঋণাত্মক হ'ব। এইক্ষেত্রত ধনাত্মক সংখ্যাটো ডাঙৰ হ'লে যোগফলটো ধনাত্মক আৰু ঋণাত্মক সংখ্যাটো ডাঙৰ হ'লে যোগফলটো ঋণাত্মক হ'ব।

(iv) এটা অখণ্ড সংখ্যাৰ পৰা আন এটা অখণ্ড সংখ্যা বিয়োগ কৰিব লাগিলে আমি প্ৰথমটোৰ সংখ্যাৰ লগত দ্বিতীয় সংখ্যাটোৰ যোগাত্মক বিপৰীত সংখ্যাটো যোগ কৰোঁ।

$৪ - ৪ = ০$

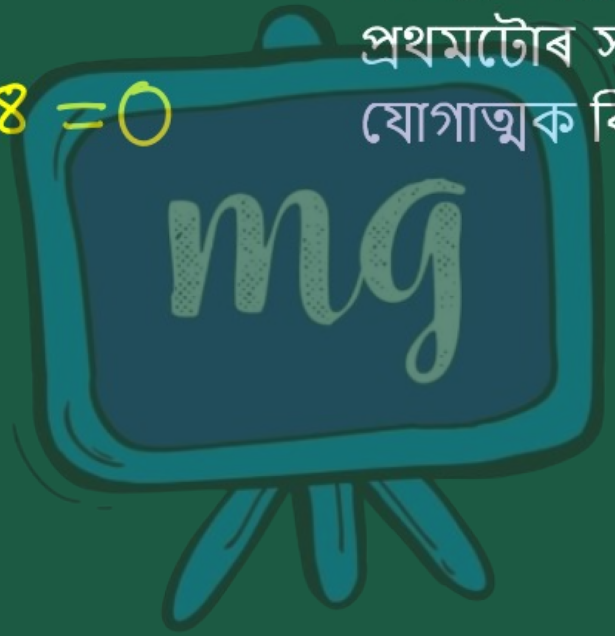

উদাহৰণ - 1

সংখ্যাৰেখাত – 5 আৰু – 3 ৰ যোগফল নির্ণয় কৰি দেখুওৱা।

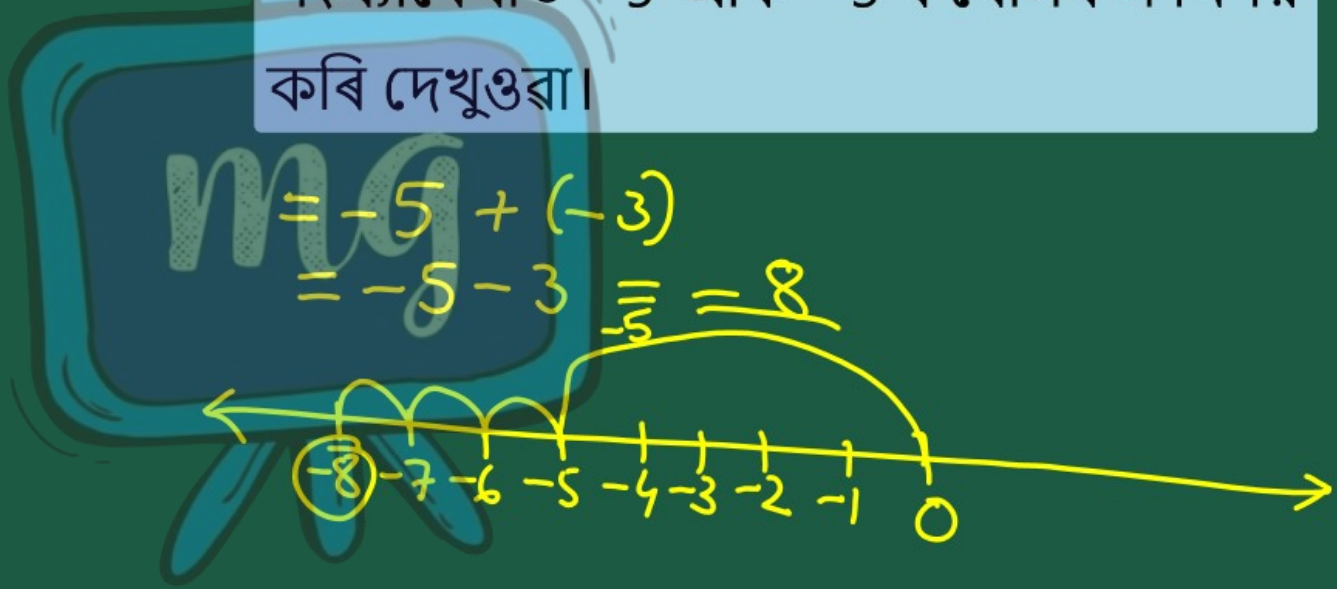

মূল্যায়ন

1 5 আৰু (–1) ৰ মাজত কিমানটা অখণ্ড সংখ্যা আছে?

A 0

B 1

C 5

D 6

-1 0, 1, 2, 3, 4, 5

মূল্যায়ন

Under CSR Support by
ipca | Foundation

2 4 আৰু (–3) ৰ মাজত কিমানটা অখণ্ড সংখ্যা আছে?

A 0

B 1

C 4

D 6 ✓

–3 –2, –1, 0, 1, 2, 3, 4